

SISÄASIAINMINISTERIÖN JA PELASTUSOPISTON VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2004

I ORGANISAATION TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA STRATEGIA

Organisaation toimintaympäristön keskeiset muutokset

Suomeen on muodostettu 22 pelastustoimen aluetta, joissa on tehty kuntien väliset sopimukset pelastustoimen yhteistoiminnan järjestämisestä. Tehtyjen sopimusten mukainen yhteistoiminta käynnistyy vuoden 2004 alussa.

Uusi alueellinen pelastustoimi edellyttää muutokseen liittyvän koulutustarpeen selvittämistä ja koulutusjärjestelmän kehittämistä vastaamaan pelastustoimen alueiden tarpeita. Pelastusopisto tukee alueiden toimintaa järjestämällä tarvittavaa täydennyskoulutusta sekä kouluttajakoulutusta uusien aluelaitosten henkilöstölle.

Eri viranomaisia palvelevat valtiolliset hätäkeskukset rakennetaan vuoteen 2005 mennessä. Hätäkeskukset korvaavat pelastustoimen hätäkeskukset ja poliisin hälytyskeskukset. Päivystäjien koulutuksessa otetaan huomioon kaikki toiminnan erityisalueet: ensihoidon, pelastustoimen, poliisin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja lisäksi hätäkeskuksen toiminta poikkeusoloissa. Pelastusopistossa annetaan hätäkeskuspäivystäjän tutkintoon johtavaa ammatillista peruskoulutusta, vuoromestarin tehtäviin tarkoitettua laajaa täydennyskoulutusta sekä tarvittaessa muuta lisäkoulutusta jo virassa toimiville päivystäjille.

Hallituksen sisäisen turvallisuuden ohjelma, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko sekä elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia aiheuttavat tarpeen suunnata varautumiskoulutusta niissä mainittujen uhkakuvien mukaisesti.

Osaavan työvoiman ja hyvien opiskelijoiden saatavuus vaikeutuu lähivuosina ikäluokkien pienentyessä. Myös muuttoliike haja-asutusseuduilta keskuksiin hankaloittaa osaltaan tilannetta. Pelastusopiston on kyettävä parantamaan kilpailukykyään työpaikkana ja koulutuksen tarjoajana.

Pelastusopiston strategia ja sen arviointitavat

Pelastusopistolla on meneillään Kaiku-hanke, jonka yhteydessä laaditaan opiston strategia ja kehitetään arviointitapoja BSC-menetelmää hyödyntämällä.

Pelastusopiston lähivuosien strategisia päämääriä:

- opistolla on työmarkkinoiden tarpeisiin vastaava ja pelastusalan muutoksiin mukautuva koulutusjärjestelmä ja dynaaminen opetussuunnittelumenetelmä
- koulutuksen kysyntä pystytään säilyttämään nykyisellä tasolla

- opisto on pelastusalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan keskeisin vaikuttaja ja opiston T&K –toiminta tukee pelastustoimen jatkuvaa kehittämistä ja opiston koulutusta
- opisto on työpaikkana nykyistä vetovoimaisempi (palkkaus, työaika, työhyvinvointi, johtaminen)
- opiston opetusympäristöä kehitetään vastaamaan lisääntyvän opetustarjonnan edellyttämiä määrällisiä ja laadullisia resursseja
- opiston prosessienhallintaa kehitetään (vuonna 2004 erityisesti opetushallinto).

II TULOSTAVOITTEET VUODELLE 2004 ja 2008

Sisäasiainministeriö on asettanut vuoden 2004 talousarvioesityksessä alustavat tulostavoitteet Pelastusopistolle. Pelastusopiston tulostavoitteet vuodelle 2004 vahvistetaan seuraavasti:

1. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Pelastustoimen ammattikoulutusta järjestetään niin, että alalle saadaan hyvän peruskoulutuksen omaavia henkilöitä ja heille annetaan ammattitaidon ylläpitämiseksi tarvittava täydennyskoulutus. Pelastusopisto lisää vuonna 2004 merkittävästi ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärää ja myös varautumis- ja täydennyskoulutusta lisätään. Vuoden 2004 aikana pelastajatutkinnon ja alipäällystötutkinnon opetussuunnitelmia uudistetaan ja täydennyskoulutusta kehitetään vastaamaan paremmin pelastustoimen järjestelmän uudistuksesta aiheutuvia tarpeita. Pelastusopisto kehittää seurantamenetelmiä koulutuksen asiakastytyvyyden mittaamiseen sekä opiskelijoiden että pelastustoimen alueiden osalta.

Pelastusopiston järjestämää varautumiskoulutusta suunnataan yhä laajemmin yhteiskunnan eri sektoreille. Opiston tavoitteena on parantaa varautumiskoulutuksen vaikuttavuutta pyrkimällä lisäämään koulutuksellista yhteistyötä maamme muiden turvallisuusalojen oppilaitosten kanssa.

2. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

2.1 Toiminnallinen tehokkuus

2.1.1 Taloudellisuus

TAULUKKO 1. Taloudellisuus

	2001 toteutuma €	2002 toteutuma €	2003 tavoite €	2004 tavoite €	2008 tavoite €
Koulutettavapäivän hinta	125	138	125	127	137
Opiskelijan vuotuinen käyttömeno *)	23.026	26.442	23.200	23.500	25.400

Opiskelijakohtainen käyttömeno päällystön amk-koulutuksessa, SM:n osuus	10.116	9.448	9.250	9.950	10.000
Ammatillisen lisäkoulutuksen kurssipäivän hinta	129	157	144	145	156
Pakollisen väestönsuojelu- koulutuksen kurssipäivähinta	142	136	148	140	151

*) Ilman amk-koulutusta.

Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta ei sisällä määrärahaa toimintoihin, jotka eivät kuulu Pelastusopiston varsinaiseen koulutustehtävään (vuonna 2004: 170.000 euroa pelastusalan tutkimustoiminnan kehittämiseen).

2.1.2 Tuottavuus

TAULUKKO 2. Tuottavuus

	2001 toteutuma	2002 toteutuma	2003 tavoite	2004 tavoite	2008 tavoite
Koulutettavapäivät/ henkilöstökulut	0,020	0,019	0,018	0,020	0,020
Koulutettavapäivät/ henkilötyövuodet	833	844	845	943	950
Koulutettavapäivät/ opettaja	1.214	1.264	1.250	1.437	1.440
Opiskelijat/ opettaja	6,4	6,65	6,6	7,6	7,6
Opetustunnit Opiston opettajien osuus-%	84	77	82	80	80

Vuosi 2004: Henkilötyövuodet 93,0 htv, josta opettajien osuus 61 ja tutkimuspalvelujen osuus 2 htv.

Koulutettavapäivät yhteensä 87.680

2.1.3 Kannattavuus

TAULUKKO 3. Kannattavuus

	2001 toteutuma	2002 toteutuma	2003 tavoite	2004 tavoite	2008 tavoite
Liiketaloudellisin perustein hinnoitellut suoritteet (käytetyn hintatuen jälkeen)	114	117	100	100	100
Julkisoikeudelliset suoritteet		39	40	40	40

2.2 Laadunhallinta

2.2.1 Suoritteet ja niiden laatu

TAULUKKO 4. Tutkinnot ja koulutettavapäivät

	2001 toteuma	2002 toteuma	2003 tavoite	2004 tavoite	2008 tavoite
Tutkinnot yhteensä	168	166	157	170	240
- AMK-tutkinnot	-	4	19	45	30
- Pelastusopiston tutkinnot	168	162	138	125	210
Koulutettavapäivät yhteensä	70.793	71.384	74.390	87.680	97.085
Ammatillinen peruskoulutus	49.604	53.227	56.430	*) 68.020	77.425
Ammatillinen lisäkoulutus	21.189	18.157	17.960	19.660	19.660
- varautumiskoulutus (1 §)	10.809	10.095	9.600	11.500	11.500
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	4.921	4.216	5.600	7.000	7.000
- täydennyskoulutus (2 §)	1.210	1.400	1.360	1.360	1.360
- täydennyskoulutus (3 §, hintatuettu)	7.627	5.278	5.300	5.800	5.800
- täydennyskoulutus (3 §, liiketaloudellinen)	1.543	1.384	1.700	1.000	1.000

*) Luku sisältää Pelastusopiston ammattikursseja 43.700 päivää ja palopäällystön ammattikorkeakouluopetusta 24.320 päivää.

Opiston kansainvälisen koulutuksen tavoitteena on järjestää vuonna 2004 viisi kansainvälistä kurssia. Siviilikriisinhallintaan ja muuhun kansainväliseen avustustoimintaan liittyvän koulutustarjonnan käynnistyminen Pelastusopistolla vuonna 2004 tarkoittaisi yhden henkilötyövuoden lisäystä aiemmin mainittuun määrään. Pelastusopistolle osoitetaan vuonna 2004 lisääntyviä tehtäviä pelastustoimen kansainvälisen avustusvalmiuden kehittämiseen. Selvitetään Pelastusopiston tehtävät siviilikriisinhallinnan koulutuksessa yleisemminkin ja niiden vaatimat resurssit.

TAULUKKO 5. Aloituspaiikat

Aloituspaiikat	2001 toteu- ma	2002 toteu- ma	2003 (tulos- sopimus)		2004 tavoite		2008 tavoite	
			kevät	syys	kevät	syys	kevät	syys
Pelastajakurssi	120	103	30	60	60	60	60	** ⁾ 75
Hätäkeskuspäivystäjäkurssi	24	20	-	20	20	-	20	20
Alipäällystökurssi	15	15	15	-	15	20	20	20
Palopäällystön koulutusohjelma	26	41	20	30	-	50	-	30
YHTEENSÄ	185	179	65	110	95	130	100	145

**⁾ Pelastusopiston tavoitteena on ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen säännönmukainen järjestäminen kolmen vuoden välein. Suunnitelman mukaan vuoden 2005 syksyllä aloittaa 15 opiskelijan suuruinen ruotsinkielinen pelastajakurssi, samoin vuoden 2008 syksyllä ja niin edelleen.

2.2.2 Palvelukyky ja toiminnan laatu

TAULUKKO 6. Palaute, hakeneet ja aloituspaiikat sekä opiskelun keskeytys -%

	2001 toteuma	2002 toteuma	2003 tavoite	2004 tavoite	2008 tavoite
Opiskelijapalaute (<i>kurssien kokonaispalaute asteikolla 1-5</i>)	4,03	4,04	4,0	4,0	4,0
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat			2,5	2,5	2,5
Opiskelun keskeytys-%			< 3 %	< 3 %	< 3 %

Sisäisenä vaikuttavuustavoitteena on, että koulutuksen laatu nousee vuoden 2000 tasosta seuraavasti: Vähintään yksi seuraavista mittareista on yhden kymmenyksen parempi kuin vuoden 2000 arvioinneissa muiden pysyessä vähintään samalla tasolla (Arvoasteikkona käytetään viisiportaista asteikkoa 1 – 5).

TAULUKKO 7. Koulutuksen laadun mittari

	2000
Opettajien ammattitaito	4,30
Oppimateriaali	3,75
Kurssien kurssihallinto (amatillinen lisäkoulutus)	4,10
Kurssien asiasisältö (amatillinen lisäkoulutus)	4,30
Kurssien kokonaisarvosana	3,78

Koulutuksen laatuun ja laadun kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa käynnistämällä opetuksen arviointijärjestelmän uudistaminen ja selvittämällä erityisesti opetuksen vaikuttavuuden arvioinnin menettelytapoja.

Koulutuksen strategista vaikuttavuutta arvioidaan taulukossa 8. esitetyillä mittareilla ja tavoitearvoilla:

TAULUKKO 8. Toiminnallinen tehokkuus ja laatu koulutuksessa

	2003 Tavoite	2004 Tavoite
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	3	3
Tutkintoon johtavien ammattikurssien täyttöaste	>95%	>95%
Opiskelunsa lopettaneet/keskeyttäneet	<3%	<3%
Tutkinnon laskennallisena aikana suorittaneet (miehistö + alipäällystö)	>95%	>95%
Tutkinnon laskennallisena aikana suorittaneet (AMK)	>90%	>90%

3. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

TAULUKKO 9. Henkilötyövuodet, koulutustasoindeksi, henkilöstökulut ja henkilöstökoulutus

	2001 toteuma	2002 toteuma	2003 tavoite	2004 tavoite
Henkilötyövuodet	85	84,5	87	93
Koulutustasoindeksi	4,8	4,9	5,0	5,0
Henkilöstökulut (M€)	3,6	3,8	4,1	4,3
Henkilöstökoulutus (% työvoimakustannuksista)	1,7	1,8	2,0	2,2

Pelastusopisto toteuttaa aktiivista henkilöstöpolitiikkaa kehittämällä johtamisjärjestelmää ja parantamalla vuorovaikutus- ja viestintäkuluttuuria. Opistossa rakennetaan yhteisesti hyväksytyjä menetelmiä, joiden avulla Pelastusopiston henkilökunnan uraa ja tehtäväkiertoa voidaan suunnitella ja toteuttaa pitkällä aikavälillä.

MUUT TAVOITTEET VUODELLE 2004

Tutkintotavoitteisen ammatillisen koulutuksen kehittäminen

Päällystö- ja alipäällystötutkintojen uudet opetussuunnitelmat valmistuvat keväällä 2004. Uusien opetussuunnitelmien mukainen koulutus aloitetaan syksyllä 2004.

Pelastajatutkinnon opetussuunnitelman uudistaminen käynnistyy syyslukukaudella 2004. Ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen vaatimia erityisjärjestelyjä jatketaan sisäasiainministeriön asettaman työryhmän esittämien linjausten suunnassa.

Hätäkeskuspäivystäjien opetussuunnitelmaa päivitetään uusien hätäkeskusten ja niiden ohjelmistojen käyttöön ottamisen myötä.

Insinööri (AMK)–tutkinnon suorittaneiden jatko-opintomahdollisuuksia selvitetään. Tavoitteena on aikaansaada järjestelmä, jossa opiskelija voi pelastajatutkinnon suorittamisen jälkeen jatkaa opintojaan aina ylimpään akateemiseen oppiarvoon saakka.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) tehostaminen

Verkostoitumista muiden toimijoiden kanssa jatketaan mm. projektien, hallinnollisten järjestelyiden ja lisäresurssien avulla. Tutkimustoiminnan henkilöstövoimavaroja lisätään yhdellä erikoistutkijalla, jolloin **henkilövahvuus on kaksi henkilötyövuotta.**

Pelastusopiston lisärakentaminen

Rakentaminen on suunniteltu alkavaksi kesällä 2004 ja rakennukset valmistuvat kesällä 2005. Lisärakentaminen käsittää toimintarakennuksen, kaksikerroksisen pysäköintitalon, asuntolan sekä lämpimän kalustohallin.

Harjoitusalueen uudisrakennus valmistuu vuoden 2003 aikana. Rakennuksessa on lämpimän varastotilan lisäksi luokkatiloja ja sprinkler –simulaattori, jonka laiteasennukset tehdään keväällä 2004. Rakennus otetaan opetuskäyttöön vuoden 2004 alussa.

Vaarallisten aineiden harjoituskenttä rakennetaan uuteen paikkaan. Suunnittelu aloitetaan vuoden 2004 alussa. Tarvittavien lupamenettelyjen johdosta rakentaminen alkaa todennäköisesti syksyllä 2004 ja **harjoituskenttä on valmis kesällä 2005.**

Uuden huoneistopalosimulaattorin suunnittelu aloitetaan keväällä 2004 ja rakentaminen toteutetaan vuoden 2005 aikana.

Palkkausjärjestelmän uudistaminen

Pelastusopiston palkkausjärjestelmän uudistamista valmisteleva työryhmä on saanut työnsä päätökseen ja opisto jättää sisäasiainministeriölle esityksensä opiston uudeksi palkkausjärjestelmäksi vuoden 2004 alussa. **Uusi palkkausjärjestelmä otetaan käyttöön jo vuoden 2004 aikana.**

Työyhteisön kehittämishanke (Kaiku)

Projektin kuluessa **vuoden 2004 aikana määritellään muun muassa opiston toiminta-ajatus, visio ja päämäärät sekä laaditaan opiston strategia ja kehittämissuunnitelma, joka sisältää myös organisaatorakenteen uudistamisen.**

Tietohallinnon kehittämishankkeet

Tietohallinnon tärkeimpiä kehittämishankkeita vuodelle 2004 on opetushallinnon suunnitteluprojekti jonka päätyttyä päätetään millainen opetushallinnollinen järjestelmä Pelastusopistolle tulevana vuosina muodostuu.

Muita merkittäviä kehittämishankkeita ovat **osallistuminen johtamisen simulaattoriympäristöjen uudistamiseen, hätäkeskusympäristön kehitys ELS/GEOFIS järjestelmällä toimivaksi sekä henkilökunnan ja opiskelijoiden tietoteknisten ympäristöjen päivittäminen ActiveDirectory-pohjaiseksi.**

III PELASTUSOPISTON MÄÄRÄRAHAT JA HENKILÖRESURSSIT

Valtion vuoden 2004 talousarviossa Pelastusopistolle osoitetaan nettomäärärahaa 8.876.000 euroa. Määrärahasta saa käyttää maksullisen toiminnan liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 414.000 euroa. Määrärahaa saa käyttää myös hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta.

Pelastustoimen toimintamenomomentti (26.80.21) jaetaan Pelastusopiston alamomentteihin seuraavasti:

26.80.21.1 Koulutuksen varsinaiset toimintamenot

- ammatillinen peruskoulutus
- varautumiskoulutus (SM:n maksuperustepäätös, 1 §)
- ammatillinen täydennyskoulutus (SM:n maksuperustepäätös, 2 §)
- muu ammatillinen täydennyskoulutus (SM:n maksuperustepäätös, 3 §)
- muu maksullinen toiminta (SM:n maksuperustepäätös, 3 §)

26.80.21.2 Maksullisen toiminnan hintatuki

- hintatuettu ammatillinen täydennyskoulutus (SM:n maksuperustepäätös, 3 §)

TAULUKKO 10. Menot

	Varsinaiset toimintamenot (26.80.21.1)	Hintatuki (26.80.21.2)	Muut pelastustoimen toimintamenot (26.80.21.4)	Yhteensä (26.80.21)
Bruttomenot (€)	10.055.000	841.000	170.000	11.066.000
Bruttotulot (€)	1.963.000	427.000	-	2.390.000
Nettomenot (€)	8.092.000	414.000	170.000	8.676.000

Alamomentilta muut pelastustoimen toimintamenot osoitetaan 170.000 euroa toimintoihin, jotka eivät kuulu opiston varsinaiseen koulutustehtävään. Vuonna 2004 määräraha osoitetaan pelastusalan tutkimustoimintaan.

Pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulutusta varten Pelastusopisto saa rahoitusta opetusministeriöltä Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun kautta siten kuin Pelastusopistosta annetussa laissa on säädetty ja oppilaitosten kesken tarkemmin sovittu. Tämä rahoitus on laskettu 12.813 euron suuruisella yksikköhinnalla ja se sisältyy yllä olevan taulukon tuloihin momentille 26.80.21.1. Osa rahoituksesta (4 %) on osoitettava Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun yhteisiin käyttökustannuksiin. Opetusministeriö pudotti

palopäälystön koulutusohjelman yksikköhinnan porrastusprosenttia, minkä seurauksena yksikköhinta pienenee yli tuhannella eurolla verrattuna vuoteen 2003.

Pelastusopiston henkilötyövuodet ovat 93, josta opettajien osuus on 61 henkilötyövuotta ja tutkimustoiminnan 2 henkilötyövuotta.

IV HANKINNAT

Sisäasiainministeriön vahvistamissa, keskitettyjen hankintamenettelyjen piiriin kuuluvissa hankinnoissa noudatetaan niitä koskevia puitesopimuksia ja tuotteiden sekä palveluiden yhteensopivuuteen tähtäviä ohjeita. Seuraavan vuoden hankinnat aloitetaan vasta sen jälkeen, kun sisäasiainministeriö on vahvistanut keskitetyt hankintamenettelyt. Määrärahaa saa käyttää sisäasiainministeriön keskitettyjen hankintamenettelyjen piiriin kuuluvissa hankinnoissa tuotteiden ja palveluiden ostoon vain valituilta sopimustoimittajilta.

V TYÖHYVINVOINTITOIMINTA

Pelastusopiston johtamisessa, henkilöstöpolitiikassa ja työyhteisön kehittämisessä otetaan huomioon hyvä työilmapiiri sekä johdon ja henkilöstön fyysinen ja psyykinen jaksaminen ja hyvinvointi. Työhyvinvointitoiminnan painopisteinä korostetaan:

- 1) työhyvinvointia edistäviä johtamis- ja esimiestaitoja
- 2) ikääntyvien työntekijöiden työpanoksen ja työkokemuksen hyödyntämistä
- 3) koko työyhteisön kehittämistä

Opisto mittaa henkilöstön työhyvinvointia ja organisaation ilmapiiriä säännöllisesti toteutettavilla Terve organisaatio -kyselyillä. Opistossa käynnistettiin vuonna 2003 työyhteisön kehittämiseen tähtäävä Kaiku-hanke, joka jatkuu vuoden 2004 loppuun saakka.

VI RAPORTOINTI JA SEURANTA

Pelastusopisto raportoi alkuvuoden 1.1. – 30.6.2004 tavoitteiden toteutumisesta 31.8.2004 mennessä. Raportissa Pelastusopiston on analysoitava tulostavoitteiden saavuttamisen astetta ja raportoitava siitä, mihin toimenpiteisiin ryhdytään tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi. Lisäksi tulee raportoida määrärahatilanteesta sekä laatia tulojen ja menojen osalta vertailu budjettiin ja ennuste loppuvuodelle. Toimintakertomus vuodelta 2004 laaditaan helmikuun 2005 loppuun mennessä. Pelastusopiston rehtori esittelee toimintakertomuksen pelastusosaston johtoryhmälle huhtikuussa 2005. Tavoitteiden toteutumista analysoidaan kevään tulosneuvotteluissa.

Pelastusopisto lähettää ammatillisen peruskoulutusohjelman 2005-2006 ja muiden kurssien koulutusohjelman 2005 sisäasiainministeriöön vahvistettavaksi 16.9.2004 mennessä.

VII ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä, 11.12.2003

Pentti Partanen
Pelastusylijohtaja
Sisäasiainministeriö

Reijo Tolppi
Rehtori
Pelastusopisto

Hannu Olamo
Tekninen johtaja
Sisäasiainministeriö

Ilpo Kääriäinen
Hallintopäällikkö
Pelastusopisto